

28. Palolaitos

Yleiskatsaus

Palolaitoksen suunnittelutoimintaa tehostettiin v. 1972 useilla sektoreilla. Tämä oli mahdollista sen vuoksi, että kertomusvuonna saatiin laitokseen kaksi uutta palomestarin virkaa. Palomestarit olivat normaalista työajasta poiketen päiväpalveluksessa. Toinen keskittyi koulutustoiminnan suunnitteluun ja johtamiseen ja toinen huolehti hälytys- ja viestitoiminnan suunnittelusta ja johtamisesta. Eräin tilapäisratkaisuin irroitettiin kertomusvuonna lisäksi yksi palomestarin viransijainen samoin päiväpalvelukseen vastuualueenaan sairaankuljetustoimen suunnittelu ja johtaminen. Edellä olevasta johtuen aikaansaatii koulutus-, viestitys- ja sairaankuljetustoimen piirissä kehittämissuunnitelmat, joita voitiin myös osittain jo toteuttaa. Suunnittelutoimen tehostumiseen vaikutti myös osaltaan kertomusvuonna perustettu suunnitteluinsinöörin virka.

Palolautakunnan kertomusvuonna hyväksymän uuden rekrytointijärjestelmän mukaan luovutaan asteittain vuosilomasijaisten käytöstä. Palvelukseenotto tapahtuu siten, että palomieheksi pyrkivät henkilöt otetaan työ-sopimussuhteeseen kaksi vuotta kestäväälle palotoimen peruskurssille. Palomiesoppilaat korvaavat kesäkautena aikaisemmin käytetyt vuosilomasijaiset. Tehostettua koulutustoimintaa varten perustettiin Haagan paloasemalle tilapäinen koulutuskeskus.

Sairaukankuljetustoimen yleisen tehostamisen rinnalla aloitettiin lisäksi uudenlainen

palvelumuoto, ns. lääkäriambulanssitoiminta, jota varten kaupunginvaltuusto perusti kuusi uutta palomiehen virkaa. Kaupungin kustantama em. toiminta tapahtuu yhteistoi-minnassa Helsingin yliopistollisen keskussai-raalan kanssa siten, että palolaitos huoltaa autot ja asettaa ajovuorossa olevaan autoon jatkuvasti kaksi palomiessairaukankuljettajaa ja HYKS huolehtii auton lääkärimiehityk-sestä sekä sairaanhoitajien palkkaamisesta.

Sammutus-, pelastus- ja sairaankuljetustoiminnan johtamis- ja viestitystoimintaa tehos-tettiin kertomusvuonna eri toimenpitein. Täs-sä tarkoituksessa hankittiin kaksi uutta joh-toautoa päivystävien palomestareiden käyt-töön. Nämä autot on varustettu monipuoli-sella mittaus-, tiedustelu- ja viestivälineis-töllä.

Helsingin kaupungin katastrofitoimikun-nan kertomusvuonna valmistuneeseen perus-suunnitelmaan liittyen perustettiin Erottajan paloaseman kokoushuoneeseen em. toimi-kunnan tilapäinen johtokeskus. Tämän kiin-teän johtamispaikan lisäksi hankittiin palo-laitokselle em. toimikunnan perussuunnitel-man edellyttämä liikkuva johtokeskus, joka tehostaa johtamis- ja viestitointia myös palolaitoksen päivittäisessä toiminnassa.

Johtamis- ja viestitystoiminnan tehostami-seksi otettiin kertomusvuonna käyttöön sam-mutus-, pelastus- ja sairaankuljetusyksiköi-den uusi toiminnallinen tunnusjärjestelmä. Enintään kolminumeroisen tunnuksen pe-rusteella voidaan päätellä yksikön sijoitus-paikka ja operatiivinen tehtävä.

Kallion keskuspaloaseman rakennustyöt käynnistettiin kertomusvuonna. Saneeraus aloitettiin kalliosuojan lisälouhinnalla. Samalla suoritettiin maanpäällisten tilojen edellyttämät louhintatyöt. Kallion paloasema oli kertomusvuonna toiminnassa rakennustöistä huolimatta.

Henkilökunta

Palolautakunta määräsi 12.1.1972 lukien palokersantit Bo Winqvistin ja Martti Narvanteen hoitamaan avoinna olleita tp. palomestarin virkoja sekä valitsi heidät ko. virkoihin 16.2. lukien.

Suunnitteluinsinööriin tp. virkaan palolautakunta nimitti 1.6. lukien ins. Osmo Tyyskän, joka oli jo 16.2. lukien hoitanut puolipäivätoimisena palopäällikön palkkaamana toimihenkilönä kyseistä virkaa.

Kirjanpitäjän virkaan nimitti palolautakunta 10.9. lukien virkaa viransijaisena 1.7. lukien hoitaneen merkon. Maija Mäntylän ja kirjaajan virkaan 1.9. lukien konttoristi Eira Palomäen sekä palokersantin virkoihin palokorpraalit Erik Hoffströmin ja Matti Vilkin 15.4. lukien ja palokorpr. Raimo Janhusen 1.6. lukien.

Toimistoapulaisen virkaan nimitti palolautakunta 20.10. lukien tp. toim.apul. Leena-Maija Klefströmin sekä tp. toimistoapulaisen virkaan 1.12. lukien Mirja Pietiläisen, joka oli toiminut ts. toimistoapulaisena 6.9. lukien.

Palokorpraalin virkaan palopäällikkö nimitti palomiehet Palle Pöntysen, Veikko O. Jääskeläisen ja Simo Sipilän 1.1.1972, Orvo Turkkilan 15.2., Urpo Haapasalmen ja Matti Tolamaan 16.4., Ilkka Lehtosen ja Jorma Maurinsalon 1.5., Usko Pöyryn 1.6., Matti Heinon 1.7., Pertti Sainion 1.10. ja Kalle Pihlajamäen 20.12. lukien sekä palomiehen virkaan tp. palomiehet Vesa Karuvaaran 1.1., Markku Hännisen 17.1., Teuvo Liljan ja Esko Nisosen 1.4., Alpo Virtasen 1.5., Ralf Lundinin ja Pertti Jääskeläisen 1.6., Tauno Katajai-

sen ja Pentti J. Leivon 1.8., Markku Rinteen 1.9. ja Markku A. Salosen 1.11. lukien ja tp. palomiehen virkaan 10 miestä sekä 4 sairaankuljettajaa.

Palopäällikkö valitsi palotoimen peruskurssille 30 palomiesoppilasta työsopimussuhteeseen 1.3. lukien, joista kertomusvuonna kaksi erosi.

Palopäällikkö palkkasi työsopimussuhteeseen toimistopäällikön toimeen 17.1. lukien oik.tiet. kand. Kari Lehtokankaan ja samoin työsopimussuhteeseen toimistoapulaiset Pirjo Lahelman 28.2.—27.8. ja Pirjo Paasikallion 23.3.—24.4. väliseksi ajaksi sekä Mirja Pietiläisen 6.9. lukien.

Palolautakunta määräsi palokers. Osmo Nurmion viransijaisena hoitamaan palomest. Paavo Rissasen virkaa 21.3.—31.12. väliseksi ajaksi sekä palokorpraalit Raimo Janhusen 1.1.—31.5., Usko Pöyryn 1.7.—31.12., Keijo Jaarnin 12.1.—31.12. ja Angelo Groppin 12.1.—14.4. välisinä aikoina viransijaisina hoitamaan palokersantin virkaa.

Palokersantin viransijaisina toimivat lisäksi palokorpraalit Ulf Johansson, Matti Vilkki, Taito Jokinen, Reino Nieminen, Eino Räsänen, Ragnar Sarilahti ja Veikko Vilkinen.

Palokorpraalit Erik Hoffström, Erkki Kemppainen ja Allan Ahlfors toimivat vaihtuvina varaesimiehinä palokersantin tehtävissä Malmin palovartioasemalla.

Palokersantin tehtävissä Suomenlinnan palovartioasemalla ovat eri pituisina aikoina toimineet palokorpraalit Olavi Linnonmaa, Allert Björk, Erkki Kemppainen, Ole Pelkonen, Usko Pöyry, Eero Mäkinen ja Harry Huldin.

Palolautakunta määräsi toim.apul. Maj-Lis Hiltusen viransijaisena hoitamaan kirjanpitäjän virkaa 2.2.—31.3. välisenä aikana, apul.palotark. Gösta Willingin viransijaisena hoitamaan avoinna olevaa palotarkastajan virkaa ja Uolevi Särkijärven viransijaisena hoitamaan apulaispalotarkastajan virkaa kertomusvuodeksi, palotekn. Henrik Hagelbergin viransijaisena hoitamaan apulaispalo-

tarkastajan virkaa aikana 8.9.—31.12., palokers. Rinteen hoitamaan paloteknikon virkaa kertomusvuodeksi sekä palokers. Allan Lönnqvistin hoitamaan paloteknikon virkaa aikana 22.9.—31.12.

Palolaitoksessa palveli kesäkuukausina 40 palomiehen vuosilomasijaista.

Eläkkeelle siirtyivät vuoden aikana kirjantäjä Kerttu Kirves 31.8., palokers. Niilo Puroranta 31.5. ja palokorpraalit Pauli Friberg ja Erik Koivisto 30.4., Aarne Leskinen 30.6., Valter From 25.9., Veikko Rönkkö 19.12. ja Veijo Lindholm 27.12. lukien.

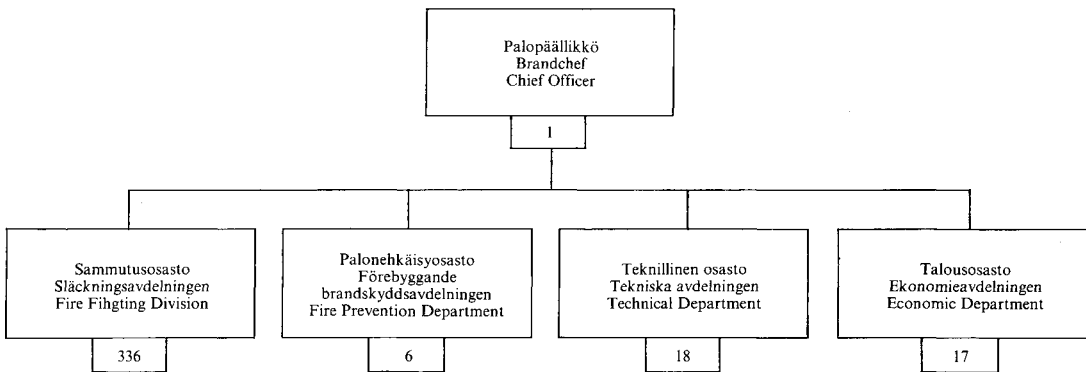
Palolaitoksen palveluksesta erosivat kertomusvuonna tp. suunn.ins. Osmo Tyyskä

31.12., palokorpr. Leo Toivonen 9.2., kirjaaja Riitta Kettunen 30.4. ja toim.apul. Liisa Hentunen 30.9. lukien.

Kuoleman kautta poistui palolaitoksen riivistä palotekn. Uolevi Särkijärvi 22.8.

Palolaitoksen henkilökunnan kokonaislukumäärä oli 378 (ed.v. 338). Näistä oli viranhaltijoita 319 miestä ja 6 naista sekä työsuhteen mukana olevia 49 miestä ja 4 naista. Lisäksi oli palolaitoksesta kolme työsuhteista henkilöä määräaikaisella työkyvyttömyyseläkkeellä.

Osastoittain jakautui henkilökunta seuraavasti:

Sammutusosastoon on lisäksi tässä luettu kuuluvaksi neljä työsuhteen mukana olevaa sairaankuljettajaa ja talousosastoon palkkiovirkainen kapellimestari. Muutoin ei osaston henkilömäärässä ja -jakaumassa kertomusvuonna tapahtunut muutoksia.

Terveystila. Kertomusvuoden aikana sattui sammutushenkilökunnan keskuudessa sammutustyössä 11 tapaturmaa ja harjoituksissa työpalveluksessa 87 tapaturmaa. Niiden aiheuttamat työpäivämenetykset olivat 1 543 päivää ja niistä suoritettiin korvauksia 28 446 mk. Teknillisen osaston henkilökunnan keskuudessa sattui 2 tapaturmaa, joista aiheutui

9 työpäivän menetys; palonehkäisyosaston henkilökunnan keskuudessa ei sattunut yhtään tapaturmaa. Talousosaston henkilökunnan keskuudessa sattui 1 tapaturma, josta aiheutui 31 työpäivän menetys.

Sairausten tai tapaturmien perusteella myönnettiin viranhaltijoille ja vuosilomaisille sairauslomaa 463 kertaa; sairauspäiviä oli yhteensä 5 017. Työsuhteen mukana olevien vastaavat luvut olivat 18 ja 132 sekä palomiesoppilaiden 49 ja 341.

Henkilökunnan eri ryhmien sairauspäivien keskimääräinen luku sairaustapausta ja henkilöä kohti oli seuraava:

Henkilökunta-ryhmä	Sairastuneiden henkilöiden määrä	Sairauspäivien keskim. luku vuodessa		
		sairaus-tapausta kohti	henkilöä kohti pv %	
<i>Viranhaltijat</i>				
Päällystö	7	30.3	363	51.8
Alipäällystö	20	8.7	243	12.2
Miehistö	171	11.2	3 953	23.1
Palomiesoppilaat	24	7.9	370	15.4
Talous- ja huolto- henkilökunta ..	7	6.8	88	12.6
<i>Työsopimussuhteessa olevat</i>				
	9	8.3	132	14.7

Koulutus. Palolautakunnan hyväksyttyä 9.1. palolaitoksen rekrytointityöryhmän mietinnön siihen liittyvine esityksineen palomiestön peruskoulutuksen uudelleen järjestämiseksi käynnistettiin ensimmäinen palotoimen kaksivuotinen peruskurssi palolaitoksen va. koulutuskeskuksessa Haagan paloasemalla. Palomiesoppilaita valittiin kurssille 30 työterveyslaitoksen ja palolaitoksen suorittamien soveltuvuustestien perusteella. Palomiesoppilaat palkattiin työsopimussuhteeseen 9. pl:n mukaisin palkkaeduin.

Koulutustoiminnan johtajaksi ja koulutuskeskuksen päälliköksi määrättiin tp. palomestari Bo Winqvist. Harjoitusmestareiksi koulutuskeskukseen määrättiin toiminnan alkaessa 1.3. palokersantit J. Järvinen, L. Riihelä ja V. Kyntäjä sekä myöhemmin T. Silvennoinen ja E. Hoffström. Peruskurssin luennoitsijoina toimivat lisäksi laitoksen päällystö- ja alipäällystöviranhaltijat.

Opetusohjelma koostuu palotoimen sammutus- ja pelastustoiminnan sekä sairaankuljetus- ja palotarkastustoiminnan aineyhdistelmistä. Kurssiohjelmaan sisältyvät Valtion palo-opiston palomiesluokan ja kuntien palotarkastajakurssin sekä Helsingin kaupungin sairaankuljettajakoulutuskomitean mietinnön oppiennätykset. Kurssin opetus- kustannuksiin kohdistuvaa valtion avustusta

anottiin vuoden lopulla ammattikasvatushallitukselta.

Uuden koulutusjärjestelmän toimeenpano merkitsi palolaitoksen kannalta käänteentekevää ratkaisua ammattikoulutuksen edellytysten parantamisessa ja opetuksen tason nostamisessa. Samoin peruskoulutusjärjestelmä loi uudet puitteet laitoksen henkilöreserviongelman ratkaisemiseksi mm. siten, että hyväksytty rekrytointi ja koulutusjärjestelmä mahdollistaa ns. vuosilomasijaisten palkkaamisesta luopumisen v. 1975.

Koulutustoiminnan vastaisia tarpeita silmällä pitäen tehtiin talousarvioesityksessä ehdotus jaospäällikön viran perustamisesta ja ts. palomiesoppilaiden toimien palkkausmenojen ottamisesta v:n 1973 talousarvioon. Rekrytointitoimikunnan mietinnön mukaisesti sijoitetaan koulutuskeskus v:n 1976 alussa valmistuvan keskuspaloaseman tiloihin.

Koulutuskeskuksen käyttöön luovutettiin laitoksen sammutuskalustosta neljä Volvo-merkistä sammutusautoa kalusteineen ja Opel-merkkinen henkilöauto. Palomiesoppilaiden käyttöön hankittiin tarvittavat varusteet. Koulutuskeskuksen käyttöön luovutettiin Haagan paloasemalta yhteensä n. 400 m².

Lokakuussa ryhdyttiin toimenpiteisiin 22 palomiesoppilaan valitsemiseksi tammikuussa 1973 alkavalle toiselle peruskurssille.

1960-luvulla kokeilunluontoisesti toimeenpantu palomiesten alkeiskoulutusjärjestelmä lopetettiin 1.3., jolloin viimeinen 350 tuntia käsittänyt kurssi päättyi ja 14 tp. palomiestä sai kurssitodistuksensa.

Sen johdosta, että kaupunginvaltuusto kesällä oli päättänyt, että palolaitoksen yhdessä Yliopistollisen Keskussairaallaliiton kanssa oli huolehdittava lääkäriambulanssitoiminnasta kaupungin alueella, ryhdyttiin lääkäriambulanssin kuljettajiksi kouluttamaan sanottuun tehtävään nimettyjä viranhaltijoita erikoissairaankuljettajakurssilla, joka toimeenpantiin syksyllä HYKS:n lääkintähenkilöstön toimiessa kouluttajina. Kouluttaja-

na kurssilla toimi palolaitoksesta palomestarin vs. Osmo Nurmio.

Valtionpalo-opiston palomestariluokan suorittivat palotekn. Kalevi Lindén, palokers. Taisto Silvennoinen, palokorpr. Matti Vilkki ja palomies Usko Pöyry.

Palokorpraalit Olavi Mäenpää ja Ole Pelkonen ja palomies Reijo Rajala suorittivat Valtion palo-opiston palo esimiesluokan 11.9.—22.12. välisenä aikana.

Sammutushenkilökuntaa koulutettiin jatkuvasti eri palopiireissä piirien päälliköiden kuukausittain laatimien koulutusohjelmien mukaan.

Apulaispalopäällikkö Åke Grönmark suoritti Uudenmaan läänin III alueellisen maanpuolustuskurssin.

Valtion väestönsuojelukoulussa suoritti tp. palomest. Martti Narvanne 17.—21.1. välisenä aikana kohdekunnan johtohenkilöstön peruskurssin.

Kaupungin koulutusosaston järjestämille eri kursseille osallistui laitoksen henkilökuntaa.

Kiinteistöt ja kalusto

Kiinteistöt. Kertomusvuoden aikana otettiin käyttöön paloasemien uudet nimikkeet ja tunnusnumerot. Lääkäriambulanssitoiminnan käynnistyessä luovutti Helsingin yliopistollinen keskussairaala toiminnasta tehdyn sopimuksen perusteella tarpeelliset tilat lääkäriambulanssiasemalle. Palolaitoksessa jo pitkään vireillä olleet rakennushankkeet käynnistyivät Keskuspaloaseman osalta. Rakennustyöt alkoivat maanalaisesta hälytyskeskuksesta. Maanpäällisiltä osin purettiin vanhan paloasemarakennuksen pohjoissiipi sekä suoritettiin tulevien kellarikerrosten louhinta. Muissa paloasemarakennuksissa suoritettiin ainoastaan erilaisia vuosikorjaustöitä. Koska kaupunginvaltuusto oli jo hyväksynyt Erottajan paloaseman saneerausluonnospöytäkirjat, suoritettiin siellä ainoastaan välttämättömät korjaukset.

Kalusto. Vuoden aikana hankittiin palolaitokselle kahdeksan uutta ajoneuvoa, minä lisäksi sen käyttöön luovutettiin kolme ajoneuvoa. Sairasautoja hankittiin neljä, jotka kaikki täyttävät sosiaali- ja terveysministeriön sairaankuljetustoimikunnan mietinnössä ehdotetut laatuvaatimukset. Koska palolaitoksen tehtävänä on erityisesti kiireellisen, vaativan sairaankuljetuksen järjestäminen, on hankittujen autojen työskentelytilat, ilmastointi, jousitus, äänieristys sekä hoitokalusto suunniteltu mahdollisimman hyvää ja tarkoituksenmukaista potilaan kuljetusta varten. Hankituista sairaautoista oli kaksi merkkiä Mercedes-Benz sekä toiset kaksi merkkiä Plymouth Satellite. Lääkäriambulanssitoiminnan käynnistämiseksi sai palolaitos Sydäntautiliitto ry:n lahjoituksena käyttöönsä erityisvälineistöllä varustetun sairaauton. Myöhemmin samana vuonna Paavo Nurmen nimeä kantava säätiö lahjoitti samaan tarkoitukseen uuden ajoneuvon, minä suunnittelussa ja varustelussa otettiin huomioon em. liiton aikanaan vastaavanlaatuista toiminnasta saadut kokemukset. Uusi lääkäriambulanssi vastaa sairaalan teho-osaston yhtä hoitopaikkaa.

Sammutus- ja pelastustyönjohtajien päivittäiseen käyttöön hankittiin kaksi Range Rover -merkkistä kevyttä johtoautoa. Niiden varustukseen kuuluu mm. johtamistoiminnassa tarpeelliset viestivälineet, kaiuttimilaitteet sekä myrkyllisten, räjähdysvaarallisten ja radioaktiivisten aineiden toteamislaitteet. Tietojen tallentamiseksi liitettiin niiden välineistöön myös valokuvausvälineet. Nämä ajoneuvot korvasivat päivystävien palomestareiden aiemmin käytössä olleet henkilöautotyypiset johtoautot.

Suuronnettomuuksien ja katastrofien varalle sekä myös palolaitoksen päivittäiseen käyttöön hankittiin erityinen johtokeskusauto. Auto rakennettiin Sisu BK-84 linjaauton alustalle. Se on jaettu kolmeen erilliseen osastoon eli ohjaamoon, johto-osastoon sekä yhdistettyyn neuvottelu- ja huoltotilaan.

Johto-osastossa on varattu etukäteen paikat katastrofitoimikunnan perussuunnitelman mukaisesti johtaville palo-, poliisi- ja lääkintäviranomaisille. Muut kolme johtopaikkaa on varattu niille viranomaisille tai asiantuntijoille, jotka liittyvät johtotoimeen tarvittaessa. Kaikki johtopöydät on varustettu puhelinkejoella, radiopuhelinkuulokkeella sekä lukittavalla kirjoituspöytälaatikostolla. Sen välineistöön kuuluu mm. puhelinvaihte 2/8, joka liitetään normaaliin puhelinverkostoon. Radiopuhelinkeskuksen avulla voidaan olla radiopuhelinyhteydessä palo- ja pelastustoimen, sairaalatoimen, poliisin, merivartioston sekä väestönsuojelun radioverkostoihin. Näiden lisäksi ajoneuvosta saadaan radioyhteys Helsingin eri sairaaloihin, lääkärinvälitykseen, Helsingin sekä Malmin lentoaseman

lennonjohtoihin. Erityisesti kaasu-, säteily- ja myrkkyyonnettomuuksien varalta on johtokeskusauto varustettu säätötilan mittaussamalla. Onnettomuusalueen valaisemiseksi on ajoneuvossa hydraulisesti toimiva valaisinmasto. Johtokeskusauton tarvitsema sähköenergia saadaan sen omasta siirrettävästä sähkövoima-asemasta.

Erityisesti raitiovaunu- sekä ilmajohto-onnettomuuksien varalta luovutti liikennelaitos palolaitokselle pelastusauton. Pelastusauto on kuitenkin liikennelaitoksen käytössä ja se miehitetään normaalisti liikennelaitoksen raitiovaunukorjaamon toimesta, missä sitä myös säilytetään. Liikennevahingossa vaurioituneen henkilöautotyyppisen paloauton tilalle hankittiin Volkswagen -merkkinen miehistönkuljetusauto.

Sijointipaikka Placering Location	Moottoriajoneuvoja Motorfordon Motor vehicles														Sammutus- ja pelastusajoneuvoja Släcknings- och räddningsfordon Fire fighting- and salvage vehicles	Moottoriturkut Motorsprutor Motor pumps
	Johtautoja Leading cars	Sammutus-/pelastusautoja Släcknings-/räddningsbilar Fire fighting/salvage cars	Pelastusautoja Räddningsbilar Rescue trucks	Vesilähtöautoja Vattentankbilar Water tank trucks	Vaahotankit Foam trucks	Leikkurit Slangbilar Hose trucks	Konetankit Maskinstegar Ladder trucks	Erikoisajoneuvoja Special service trucks Special service trucks	Pelastusajoneuvoja Räddningsfordon Salvage vehicles	Satrasat Ambulanser Ambulances	Henkilöautoja Personbilar Cars	Kuorma- ja pakettiautoja Last- och paketbilar Trucks and vans	Traktorer Tractors	Yhteensä Summa Total		
<i>Sammutusosasto</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	2	—	—
<i>Släckningsavdelningen</i> <i>Fire fighting division</i>																
Keskuspaloasema	—	2	1	—	2	1	—	1 ¹⁾	—	1	—	—	—	8	—	3
Erottajan paloasema	3	2	—	—	—	—	1	—	1	3	1	1	1	13	2	4
Suomenlinnan paloasema	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	2	—	2
Haagan paloasema	—	2	1	1	—	1	2	—	—	2	—	—	1	10	—	6
Meilahden lääkärilähtöasema	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3 ¹⁾	—	—	—	1	—	—
Käpylän paloasema	—	1	—	1	—	—	—	2 ¹⁾	—	1	—	1	—	5	—	3
Malmin paloasema	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	2	—	—
Herttoniemen paloasema	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	2	—	2
Liikennelaitoksen raitiovaunukorjaamo	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
Varalla ja koulutuskäytössä	—	6	—	—	—	—	—	—	—	4 ⁺ 3 ¹⁾	1	—	—	12	—	86
<i>Teknillinen osasto</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	2	—	—
<i>Tekniska avdelningen</i> <i>Technical Department</i>																
Yhteensä · Summa · Total	3	16	3	2	2	2	3	2	1	16	5	3	2	60	2	106

1) Nostolava-auto. · Hydraulisk lyftflakbil. · Truck with hydraulic platform.

2) Vesi/öljyvahtokäyttöauto. · Vatten/oljeskadebil. · Water- and oil accident car.

3) Lääkäriambulanssi. · Läkarambulans. · Doctor ambulance.

Palolaitoksen moottoriajoneuvojen, sammutus- ja pelastusalusten sekä moottoriruiskujen lukumäärä sekä sijoitus vuoden lopussa ilmenee ed.siv. olevasta taulukosta.

Palolaitoksella oli siis 31 varsinaista sammutus- ja pelastusautoa. Näistä 12 autossa oli yhdistetty korkea-matalapainepumppu. Pumpulla varustetuista autoista oli yhdessä 3 500, kuudessa 2 800, yhdessä 2 500 ja yhdessä 1 000 l/min -tehoinen pumppu sekä seitsemässä yhdistetyt 1 500 l/min (8 ik) matalapaine- ja 250 l/min (46 ik) korkeapainepumppu sekä neljässä vastaavasti 2 200 l/min (8 ik) ja 200 l/min (60 ik) ja yhdessä 2 800 l/min (8 ik) ja 300 l/min (50 ik) sekä yhdessä 1 400 l/min (8 ik). Mainituissa autoissa oli lisäksi vaahtosammutuslaitteet, joiden teho kahdeksassatoista autossa oli 1 000 l/min, yhdessä 16 000 l/min ja yhdessä 32 000 l/min.

Moottoriruiskuista oli kaasuturbiinipumppu teholtaan 2 200 l/min, viisitoista ruiskua teholtaan 2 000, kaksi 1 500, neljä 1 400, kolme 1 000, kuusikymmentäkolme 800, kaksi 600, neljä 500 ja kuusi 230 l/min.

Kyseisiin lukumääriin sisältyy Nikkilän sairaalan käyttöön luovutettu sammutusauto.

Ruiskuveneen HRV:n pumppujen teho oli yhteensä 8 000 l/min. Veneessä oli lisäksi korkeapainepumppu ja vaahtosammutuslaitteet. Hyökkäysveneessä oli yksi kannettava moottoriruisku teholtaan 2 000 l/min sekä yksi pienoisruisku teholtaan 500 l/min.

Palolaitoksen kaikkien pumppujen yhteinen teho oli 159 930 l/min.

Käyttökelvotonta letkua poistettiin 1 295 m. Letkuvarastossa oli vuoden lopulla yhteensä 90 024 m paloletkua, josta 52 030 m 3":n liittimillä varustettua pääjohtoa sekä 47 800 m 2":n liittimillä varustettua työjohtoa.

Palopostit ja vedenottopaikat. Kertomusvuoden aikana valmistui 64 uutta vesijohdon palopostia, joten niiden lukumäärä vuoden lopussa oli 6 058. Esikaupunkialueella oli palokaivoja ja -altaita.

Paloilmoituslaitteet ja viestivälineet. Automaattisia palohälytys- ja sprinklerlaitteita kytkettiin palolaitoksen vastaanottokeskukseen kertomusvuoden aikana 42 ja vuoden lopussa oli niitä kytketty Erottajan paloaseman keskukseen 116, Keskuspaloaseman keskuksiin 314 sekä Haagan paloaseman keskukseen 109. Automaattisia palohälytys- ja sprinklerlaitteita oli täten kytketty palolaitoksen vastaanottokeskuksiin vuoden lopussa yhteensä 539 kpl.

Kertomusvuoden aikana siirrettiin keskus-paloaseman sairaankuljetuskeskus Erottajan paloaseman hälytyskeskuksen yhteyteen. Täten kaikki palo- ja onnettomuusilmoitukset tulivat keskitetysti yhteen hälytyskeskukseen. Palo- ja onnettomuusilmoitusten hälytysnumero oli 005, sairaankuljetusten hälytysnumero 0066 sekä hätäkeskukseen yhdistetty yleinen hätänumero 000. Tämän lisäksi oli hätäkeskukseen yhdistetty 700 kaupungin eri puolilla sijaitsevaa hätäpuhelinta. Kaikista yleistä puhelinlaitteista voitiin kyseisiin hälytysnumeroihin soittaa rahatta. Hälytystoimintaa varten oli kaikki paloasemat, poliisilaitos sekä Espoo ja Vantaan palolaitos yhdistetty toisiinsa suorilla puhelinjohdoilla.

Sammutus- ja pelastustoiminnan sekä sairaankuljetustoiminnan radiokeskukset sijaitsivat Erottajan paloasemalla. Näiden tukiasemat olivat Myllypuron vesitornissa sekä Helsingin teknillisen oppilaitoksen katolla. Vuoden aikana saatiin käyttöön uusi sairaankuljetuspalvelujen radiopuhelinverkosto, mihin liittyi kaikkien kaupungin sairaaloiden ensiapuasemille asennettu pikapuhelinjärjestelmä.

Sammutus-, avunanto- ja sairaankuljetustoiminta

Sammutustoiminta. Palolaitos hälytettiin v. 1972 eri syistä kaikkiaan 2 272 kertaa. Hälytysten syyt ja määrä olivat seuraavat:

Hälytysten syyt	luku- määrä
Tulipalo	871
Nokipalo	20
Savu tai kaasu	52
Erehdys	87
Automaattisten hälytyslaitt.vast.otto- keskukseen tulleet vikahälytykset:	
vika hälytyslaitteissa	95
linjaviasta aineutunut	64
vahingon aiheuttama	77
Ilkivalta	84
Happikojeavustus	2
Sammakkomiesavustus	52
Muut avustukset	868

Yhteensä 2 272

Tulipaloista johtuneet hälytykset suoritettiin 555 tapauksessa puhelimitse ja 377 tapauksessa Puhelinyhdistyksen hätäkeskuksen kautta joko hätäpuhelimesta tai muista puhelimista numerolla 000. Tulipalohälytys suoritettiin automaattisella hälytyslaitteella 18 tapauksessa ja suullisesti 11 kertaa.

Tulipalot. Kertomusvuonna sattuneesta 871 tulipalosta oli pieniä eli sellaisia, jotka sammutettiin sankoruiskulla, muilla käsiammuttimilla tai paloauton säiliösuihkulla kaikkiaan 704 eli 80.8 %, keskikokoisia tulipaloja 50 eli 5.7 %. Suuria tulipaloja oli 3 eli 0.3 %. Palonalkuja, jotka oli sammutettu ennen palokunnan paikalle tuloa, oli 114 eli 13 %. Tulipalot jakaantuivat eri kuukausille seuraavasti:

Kuukausi	Tuli- paloja	Kuukausi	Tuli- paloja
Tammikuu	78	Heinäkuu	58
Helmikuu	58	Elokuu	64
Maaliskuu	74	Syyskuu	55
Huhtikuu	64	Lokakuu	73
Toukokuu	120	Marraskuu	53
Kesäkuu	88	Joulukuu	86

Yhteensä 871

Tulipaloista sattui 458 klo 6—18 ja 413 klo 18—6 välisenä aikana.

Kertomusvuonna sattuneiden tulipalojen jakaantuminen syttymispaikan ja syttymissyyn mukaan selviää liitteenä olevasta taulukosta.

Avunanto- ja pelastustyöt. Avunanto- ja pelastustöitä suoritettiin kertomusvuonna 1 401 tapauksessa. Tämän lisäksi suoritettiin vedenpumppausta ja annettiin tikapuu- tai muuta avustusta sekä lainattiin kalustoa 868 kertaa.

Palolaitoksen sammakkomiehet hälytettiin sukellustehtäviä varten 52 kertaa, joista kuitenkin 33 tapauksessa ei tarvittu sukellustointia. Toiminta koski hukkuvan pelastamista tai hukkuneen etsimistä.

Sairaankuljetustoiminta. Kertomusvuoden aikana tapahtui sairaankuljetustoiminnan kohdalla huomattavaa hälytysvalmiuden tehostumista. Tähän vaikutti ensi sijassa hälytys- ja viestijärjestelmän uusiminen. Lisäksi uusittiin sairausautokantaa sekä parannettiin ja kehitettiin autojen lääkinällistä ensiapukalustoa. Suomenlinnan palovartioasemalle sijoitettiin myös sairausauto suorittamaan siellä tapahtuvia kuljetuksia. Ympärivuorokautinen lääkäriambulanssitoiminta aloitettiin 15.12. Helsingin yliopistollisen keskussairaalan ja palolaitoksen keskinäisellä sopimuksella. Sopimuksen mukaan palolaitos vastaa lääkäriambulanssin miehityksestä sairaankuljettajien kohdalla sekä auton teknillisestä kunnosta, kun taas Helsingin yliopistollinen keskussairaala lääkintähenkilökunnasta ja auton lääkinällisestä välineistöstä. Toimintaa varten perustettiin erillinen lääkäriambulanssiasema Meilahden sairaalan alueelle. Lääkäriambulanssissa toimivat palomiehet saivat 3 kk kestäväen erikoiskoulutuksen Meilahden sairaalassa. Kertomusvuoden aikana tapahtui sairaankuljetushälytysten määrässä 20 %:n lisäys verrattuna edellisvuoteen.

Sairaankuljetusilmoituksia otettiin kertomusvuonna vastaan 22 168, joiden ilmoitusten perusteella palolaitoksen sairaankuljetusyksiköt hälytettiin 21 013 kertaa. Hälytys

välitettiin tai siirrettiin naapurikunnille, poliisille tai yksityisille sairaankuljetusliikkeille 1 155 tapauksessa.

Sairaankuljetushälytykset jakaantuivat eri kuukausien kesken seuraavasti:

Kuukausi	Hälytyksiä	
		näistä kiireelli- siä kul- jetuksia %
Tammikuu	1 407	72.5
Helmikuu	1 520	75.4
Maaliskuu	1 696	76.6
Huhtikuu	1 708	79.1
Toukokuu	1 526	75.1
Kesäkuu	2 076	87.1
Heinäkuu	1 749	84.5
Elokuu	1 854	84.4
Syyskuu	1 894	83.7
Lokakuu	1 819	81.1
Marraskuu	1 806	83.8
Joulukuu	1 958	82.0
Yhteensä	21 013	80.8

Tapausten osuus, joissa kuljetusta eri syiden vuoksi ei tarvinnut suorittaa oli 13.4%.

Sairaankuljetuskeskukseen tulleet hälytysilmoitukset, jotka siirrettiin tai välitettiin muiden suoritettaviksi:

	Kulje- tuksia
Espoon palolaitos	18
Vantaan palolaitos	41
Järvenpään palolaitos	2
Kirkkonummen VPK	1
Poliisi	77
Yksityiset sairaankuljetusliikkeet	1 014
Taksi	2
Yhteensä	1 155

Sairaankuljetusyksikköjen yhteinen ajokilometrimäärä oli 252 903 eli keskim. 12 km kuljetusta kohden.

Palopäällikön määräyksestä suoritettiin palolaitoksen sairaankuljetusyksikköjen toi-

minnasta kertomusvuonna ajoajatutkimusta. Tutkimuksessa pyrittiin selvittämään eri sairaankuljetusyksikköjen keskimääräiset ajoajat kuukausittain paloasemilta hälytyskohteeseen huomioon ottaen vain kiireellisiä kuljetuksia suorittavien yksikköjen hälytykset, eri yksikköjen suorittamien kuljetusten maksimajat (pisin ajoaika hälytyskohteeseen), kaupunginosat, minne pisimmät kuljetukset oli suoritettu sekä maksimikuljetusten vuorokauden ajat ja päivät, milloin nämä tapahtuvat. Em. tutkimuksen ohessa tilastotiin eri paloasemien sairaankuljetusyksikköjen hälytysmäärät ja ajokilometrit.

Palovahingot. Tulen välittömästi uhkaaman irtaimen omaisuuden arvo oli 114 584 000 mk ja kiinteän omaisuuden arvo 436 657 000 mk eli yhteensä 551 241 000 mk. Vahingon suuruuden tai palovahingon korvauksen määrä nousi irtaimiston osalta 889 140 mk :aan ja kiinteistön osalta 1 373 452 mk :aan eli yhteensä 2 272 592 mk :aan, joka oli 0.4% uhatun omaisuuden arvosta. (Luvut ovat vuodelta 1971).

Palovahinkojen korvausprosentit v. 1962 —1971 ovat olleet seuraavat:

1962	0.4	1967	0.4
1963	0.6	1968	0.4
1964	1.0	1969	0.5
1965	0.5	1970	0.4
1966	0.5	1971	0.4

Kertomusvuonna sattuneissa tulipaloissa kuoli 7 ihmistä sekä tuhoutui 4 rakennusta kokonaan ja 7 osittain.

Palonehkäisytoiminta

Rakennuspiirustusten tarkastus. Palotarkastaja tai apulaispalotarkastaja osallistui viikottain rakennustarkastustoimikunnan kokouksiin. Erikoistapauksissa toimitettiin palolaitoksen puolesta piirustusten seikkaperäinen ennakkotarkastus. Rakennuskatsel-

muksissa ei palolaitoksen edustaja ollut mukana. Uudisrakennustyömailla suoritettiin pyynnöstä tarkastuksia.

Lausuntoja annettiin palonehkäisyyden liittyvistä asioista kaupunginhallitukselle 6, maistraatille 46, rakennusvirastolle 18, rakennustarkastusvirastolle 12, Uudenmaan lääninhallitukselle 6, terveydenhoitovirastolle 2, poliisilaitokselle 2, urheilu- ja ulkoiluvirastolle 2, sähkölaitokselle 1, vesilaitokselle 1 sekä muille yhteensä 20.

Palotarkastukset ja valistustoiminta. Yleinen palotarkastus toimitettiin asuinkiinteistöissä I, VI, VII, VIII ja X nuohouspiirien alueella 10.1.—29.5. välisenä aikana ja erikoiskohteiden tarkastus, joka koski yksinomaan teollisuus- ja virastotaloja, kouluja, sairaaloita sekä muita kuin asuinkiinteistöjä koko kaupungin alueella syksyllä 18.9.—18.12. välisenä aikana. Tarkastuksissa todettujen puutteellisuuksien johdosta annettiin 2 368 korjausmääräystä. Tämän lisäksi suoritettiin 1 926 pyydettyä tarkastusta sekä annettiin palonehkäisyä koskevia neuvoja ja ohjeita. Ylimääräisiä palotarkastuksia toimitettiin tavarataloissa, ostokeskuksissa ja alennushalleissa 11.—22.12. välisenä aikana.

Vuoden aikana pidettiin sairaaloissa ja teollisuus- ym. laitoksissa sekä opintopäivillä, kursseilla ja Valtion palo-opistossa oppitunteja ja valistustilaisuuksia palo- ja henkilöturvallisuudesta sekä lisäksi paloturvallisuutta koskevia luentoja erilaisilla väestönsuojelukursseilla.

Nuohous. Nuohouspiirien lukumäärä oli 10. Kussakin piirissä toimi piirinuohoojamestari ja hänen sijaisenaan ja apunaan etumies. Piireissä oli nuohoojamestareiden ja etumiesten lisäksi yhteensä 30 nuohoojaa ja 10 oppilasta. Tilapäistä työvoimaa käytettiin 42 työpäivää. Nuohous suoritettiin palojärjestyksen mukaisesti jokaisessa piirissä. Erikoiskohteissa suoritettiin lisäksi pyynnöstä nuohousta erikoissopimuksen mukaan.

Piirinuohoojamestarit osallistuivat nuohouspiireissään yleiseen palotarkastukseen

yhteensä 405 päivää eli keskimäärin 41 päivää piiriä kohden. Pyydettyjä tarkastuksia oli yhteensä 1 804 eli keskimäärin 180 tarkastusta piiriä kohden. Näistä tarkastuksista kirjotettiin usein myöskin tulisihoja ja savuhormeja koskevia lausuntoja. Lisäksi piirinuohoojamestarit suorittivat kukin vuorollaan nokipalopäivystystä, joista kertyi 36.5 vrk piirinuohoojamestaria kohden.

Kertomusvuoden aikana sattui yhteensä 20 nokipaloa. Viimeisenä kymmenvuotiskautena niiden lukumäärä on ollut seuraava:

1963		36	1968		14
1964		27	1969		20
1965		31	1970		16
1966		29	1971		17
1967		19	1972		20

Piirinuohoojamestarien nuohousluettelot tarkastettiin palotarkastajan toimesta 12 kertaa.

Talous ja yleinen hallinto

Menot ja tulot. Palolaitoksen menot olivat kertomusvuonna yhteensä 12.73 mmk, josta palkkamenojen osuus oli 7.89 mmk ja kaluston vuotuishankinnan osuus 0.45 mmk.

Määrärahoja siirrettiin käytettäväksi seuraavana vuonna 38 020 mk. Menojen nousu edelliseen vuoteen verrattuna oli 1.83 mmk, mikä lähinnä johtui lisääntyneistä palkka- ja sosiaalikulunnuksista.

Avustuksena jaettiin Helsingin vapaaehtoisille palokunnille ja Suomen Meripelastusseuralle yhteensä 88 891 mk ja vapaaehtoisten palokuntien kilpailutoiminnan tukemiseen 1 104 mk eli avustuksia yhteensä 89 995 mk.

Tuloissa tapahtui toimintavuonna 5.75%:n lisäys edelliseen vuoteen verrattuna. Kun tulojen yhteismäärä v. 1971 osoitti 610 475 mk oli vastaava luku v. 1972 645 583 mk.

Varsinaisista sairaankuljetuksista kertyi tuloja 437 606 mk, luontoisetukorvauksista

33 174 mk, vuokrasta 76 501 mk ja kaluston lainauksista sekä avunantotehtävistä 98 302 mk.

Rahastot. Helsingin kaupungin palokunnan rahaston menot olivat kertomusvuonna 14 198 mk. Tuloja kertyi sairaankuljetusmaksuista 13 605 mk ja korkotuloja 12 935 mk eli tuloja yhteensä 26 540 mk. Käyttövaroista siirrettiin 50 % pääomaan eli 14 121 mk, jolloin se vuoden lopussa nousi 151 367 mk:aan. Käyttämättömiä varoja eli säästö v:lle 1973 oli vuoden lopussa 14 332 mk.

Gösta Waseniuksen rahaston pääoma oli vuoden alussa 13 996 mk ja käyttövaroja 2 016 mk. Korkotuloja kertyi vuoden aikana

1 413 mk ja sairaankuljetusmaksuja 2 267 mk, eli tuloja yhteensä 3 680 mk. Pääoma kasvoi 173 mk suuruisen indeksihyvityksen johdosta 14 170 mk:aan. Käyttövaroja siirrettiin pääomaan 50 % eli 1 927 mk ja menoja oli 1 000 mk. Vuoden lopulla oli pääoman määrä 15 923 mk ja v:lle 1973 jäi käyttövaroja 2 942 mk.

Vakuutusyhtiöiden palolaitoksen 100-vuotispäivänä tekemästä 10 000 mk:n suuruisesta lahjoituksesta perustetusta stipendirahastosta oli v:n 1972 alussa jäljellä 47 mk. Rahastolla ei ollut menoja kertomusvuonna, mutta korkotuloja oli 4 mk, joten rahaston varat vuoden lopussa olivat 51 mk.

Varapalokunnat

Sopimuksen mukaan kaupungin palotoimeen kuuluvina varapalokuntina toimi 16 vapaaehtoista palokuntaa ja Suomen Meripelastusseura, joiden yhteinen toimiva miesvahvuus oli 554 miestä ja kalustovahvuus seuraava: paloautoja kiintopumppuineen 19, moottoriruiskuja 20, vesisäiliöitä 19, joiden yhteinen tilavuus oli 39 500 l, 3":n letkua 3 970 m, 2":n letkua 700 m ja 1 1/2":n letkua 4 970 m.

Näiden lisäksi toimi kaupunkialueella yksi tehdaspalokunta ja yksi laitospalokunta.

Varapalokuntien palotoiminta oli kertomusvuoden aikana seuraava:

Varapalokunta		Hälytysten luku		
		kaupunki- alueella	kaupunki- alueen ulko- puolella	Yhteensä
Helsingin	VPK ..	10	—	10
Degerön	» ..	4	—	4
Haagan	» ..	8	—	8
Karjalaisten	» ..	3	—	3
Lauttasaaren	» ..	4	4	8
Malmin	» ..	4	—	4
Marjaniemen	» ..	5	—	5
Oulunkylän	» ..	5	—	5
Pakinkylän	» ..	3	—	3
Pitäjänmäen	» ..	3	1	4
Puistolän	» ..	25	1	26
Pukinmäen	» ..	4	—	4
Tammisalön	» ..	4	—	4
Tapanilan	» ..	4	—	4
Vanhan Käpylän	» ..	1	—	1
Vartiokylän	» ..	6	—	6
Suomen Meripelastus- seura		—	—	—
Yhteensä		93	6	99

Tulipalojen syttymispaikat ja -sytyt v. 1972

Platser och orsaker

Syttymispaikka Brandplats Location of fires	Syttymissy · Brandsak · Causes of fires									
	Vialinen tulisija tai savujohto Felaktig eldstad eller röckkanal Defective fireplace of chimney	Tulisijan tai savuhormin liika- kuumentuminen Overheated eldstad eller röckkanal Fireplace or chimney overheated	Savupiiipusta tullut kipinä Gnist från skorsten A spark from chimney	Tulisijasta lentänyt kipinä Gnist från eldstad A spark from fireplace	Kuuma tuhka tai esine Het aska eller uppvärmt föremål Hot ashes or object	Salama Blitz Lightning	Vialinen sähköasennus Felaktig elinstallation Faulty electric installation	Sähkölaitteiden huollimaton käsittely Vårdslös hantering av elapparatur Careless handling of electric appliances	Muut sähköisiä aiheuttavat sytyt Övriga av elektricitet förorsakade bränder Other causes due to electricity	Palavien nesteiden huollimaton käsittely Vårdslös hantering av brännbara vätskor Carelessness with inflammable liquids
Asuinhuone · Bostadsrum · Living accom- modation	—	—	—	—	4	—	—	3	1	8
Asuinrakennus · Bostadshus · Residential building	1	3	—	—	—	2	—	1	9	1
Auto ym. moottoriajoneuvo · Bil e.a. motor- fordon · Car or other motor vehicle	—	—	—	—	3	—	—	—	9	2
Autotalli · Garage · Garage	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Eteinen · Tambur · Hall	—	—	—	—	1	—	—	1	4	—
Halkopino · Vedtrave · Wood pile	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hiilivarasto · Kollager · Coal yard	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Hissi + moottori · Hiss · Lift or its engine ..	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Hotelli, sairaala ym. yleinen huoneisto · Ho- tell, sjukhus mm. allmän lokal · Hotel, hos- pital etc. public premises	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—
Ilmavaihtohormi · Ventilationskanal · Air- channel	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—
Kaatopaikka · Avstjälningsplats · Dump ..	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—
Katto · Tak · Roof	—	—	—	—	2	—	—	1	1	—
Kellari · Källare · Basement	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—
Keittiö, keittokomero · Kök, kokvrå · Kitchen, kitchenette	1	—	—	—	6	—	—	1	2	—
Kioski, putka · Kiosk, cell · Kiosk, jail	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
Laiva, moottorivene · Fartyg, motorbåt · Ship, motorboat	—	1	—	—	2	—	—	—	—	—
Lautatarha · Brädgård · Lumber yard	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Liikehuone · Affärsrum · Business premises ..	2	—	—	1	—	—	—	2	6	1
Metsä · Skog · Woods	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Muuntaja · Transformator · Transformer	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Neonvalomainos · Neonljusreklam · Neon lights	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—
Nurmikko, maasto · Gräsmatta, mark- brand · Lawn, terrain	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—
Pannuhuone · Pannrum · Boiler room	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Parakki · Barack · Barracks	—	1	—	—	1	—	—	2	—	2
Pesutupa · Tvåststuga · Laundry room	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Raitiovaunu · Spårvagn · Tram	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Rakennustyömaa · Byggnadsarbete · Con- struction site	1	—	—	—	3	—	—	6	8	2
Rautatievaunu · Järnvägsvagn · Railway carriage or waggon	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—
Roskakuiilu · Förvaringsrum för sopor · Garbage chute	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Roskalaatikko · Soplår · Dust bin	—	—	—	—	6	—	—	—	—	—
Sauna · Bastu · Sauna bath	—	4	2	1	1	1	—	1	1	—
Silta · Bro · Bridge	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Sähköpylväs, mittari · Elstolpe · Pylon	—	—	—	—	—	1	—	—	3	—
Tehdaslaitos · Fabrik · Factory	—	—	—	—	2	—	—	—	—	1
Tervapata · Tjärgryta · Tarpot	—	2	—	—	1	—	—	—	—	—
Työhuone · Arbetsrum · Workshop	—	1	—	—	1	—	—	1	—	2
Ullakko · Vind · Attic	—	—	1	—	—	—	1	—	2	1
Vaja tai ulkorakennus · Skjul eller uthusbygg- nad · Outbuilding	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—
Varasto · Lager · Store	—	—	—	—	1	—	—	—	2	—
Yhteensä · Summa · Total	5	13	4	2	47	4	2	20	57	24

[illegible]